

ΕΝΑ ΥΠΕΡΟΧΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ

ΤΟΥ ΓΟΥΣΤΑΥΟΥ Α ΙΜΑΡ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΡΔΙΑ

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

Στά τελευταία, ικανοποιημένος φαίνεται απ' τη συγκατάθει του σμάγμου και συναδέλφου του, τον χτύπησε στον ώμο σέ σημείο εύχαριστήσεως, και στρέφοντας προς τον λευκόμαλλο αιχμάλωτο, του είπε:

—Τά «Γκρίζα Μάτια» έχουν καρδιά σαφδύτερη απ' τα στήθη που διά «Γκρίζα Μάτια» συμφωνούν με- κούαλλο αιχμάλωτο, του είπε:

—Τά «Γκρίζα Μάτια» έχουν καρδιά σαφδύτερη απ' τα στήθη που διά «Γκρίζα Μάτια» συμφωνούν με- κούαλλο αιχμάλωτο, του είπε:

—Ο Θεός είνε μεγάλος, μαστρο-Ευσέβιε!... μουρμούρισε τότε με κατανύξη ή δόνα Ζεσουόιτα, υπλέκοντας τά γέρια της και ύψωνοντας τά γλυκά της μάτια στον ούρανο, μόλις ή γραφέλος μαυρόραλ πήγε κοντά της και τής ανακοίνωσε τήν άπροσδόκητη σωτηρία των απ' τόν Νεχού-Νουτάχ. Γιατί θά μάντεψαν θέσσια οί άναγνώσταί μας, ότι οί δύο αύτοί αιχμάλωτοι τών 'Ερυθροδέρμων ήσαν ή μητέρα της Μεγάλης Καρδιάς, ή δόνα Ζεσουόιτα, κί ή άφρωσιώσασ της μαυρόραλ, μαστρο-Ευσέβιος!...

—'Εντωμεταξύ, ο δήμιος είνε μισοεξοικιλιάσει τους ύπολοιπους αιχμαλώτους. Καί τή φρικαλέο φρούριο-γέματο από αιματοσυρτες ανθρώπινες ύπάρξεις, ή όποιες στέναζαν άνατριχιαστικά απ' τούς πόνους κί απ' τή σκληρή τύχη που τίς περιέμενε- ήταν κατάκλιστο τώρα, και ύπο τον σαρμαζόνιτσουσαν άπειρα δεμάτια απ' ξεροκλαδα και ξερόγορταρα.

Σ' ένα νεύμα τού Νεχού-Νουτάχ, οί 'Ινδοί έβαλαν φωτιά στον εύφλεκτο έκείνον ουσάο, κί άμέσως πανύψηλες φλόγες τριγύρισαν τούς τοίχους τού ξυλίνου φρουρίου. Συγχρόνως, άλλοι 'Ερυθρόδερμοι άσπασαν να περιτρέχουν τά καλύβια του ά-

Σ' ένα νεύμα τού Νεχού-Νουτάχ, οί 'Ινδοί έβαλαν φωτιά στον εύφλεκτο έκείνον ουσάο, κί άμέσως πανύψηλες φλόγες τριγύρισαν τούς τοίχους τού ξυλίνου φρουρίου. Συγχρόνως, άλλοι 'Ερυθρόδερμοι άσπασαν να περιτρέχουν τά καλύβια του ά-

—'Εντωμεταξύ, ο δήμιος είνε μισοεξοικιλιάσει τους ύπολοιπους αιχμαλώτους. Καί τή φρικαλέο φρούριο-γέματο από αιματοσυρτες ανθρώπινες ύπάρξεις, ή όποιες στέναζαν άνατριχιαστικά απ' τούς πόνους κί απ' τή σκληρή τύχη που τίς περιέμενε- ήταν κατάκλιστο τώρα, και ύπο τον σαρμαζόνιτσουσαν άπειρα δεμάτια απ' ξεροκλαδα και ξερόγορταρα.

—'Ολοι ύστερα ξεκίνησαν και χώνηκαν θιαστικά στο γειτονικό δάσος, πασκίζοντας ν' άπομακρυνθούν τού γρηγορότερο απ' τού μέρος έκείνου τού αίματος. τής φωτιάς και τού θανάτου. Κί άμέσως τους, κρατώντας με τού άριστερο του χέρι τά χαλινάρια τού άλόγου και με τού δεξιό του συγκρατώντας στή σέλλα τή λιπόθυμη και λατρευτή κυρία του, τούς άκολουθούσε ο μαστρο-Ευσέβιος, σκυφτός, θλιμμένος, θυσιασμένος σέ σκέψεις όδυηρές...

—'Αρνότερα, κατά τού ήλιοθασιλέμμα πια, πένθημη σιγαλιά είνε άπλωθή επάνω απ' τά οίκοτα έκείνα έρείπια τού πωπών άνθηρού αλτού σνοικισμοού, τά όποια άαφροκατάβαν άκόμη, έσακολοιούσαν τά σκούποιν δλόγυρα στήν άτιμόσφαιρα τήν δωαδία της ψυμμένης ανθρώπινης έκατόμωδης.

Στό μέρος αυτό δέν είνε άπομείνει τίς τίποτε άλλο, έκτός από τά κομμάτια ενός γρωματιστού μαντιλιού, τά όποια—τρία ώς τέσσερα όλα-όλα—φρόντισε ο μαστρο-Ευσέβιος να σκροπήσει μυστηριωδώς κί άπαρητήρητος απ' τούς Κομάγγαχ μέσα στο

δάσος, τήν ώρα που ξεκινούσαν για ν' άπομακρυνθούν από κε!...

IX

Η ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΡΔΙΑ ΣΤΑ ΝΥΧΙΑ ΤΗΣ ΑΠΕΛΠΙΣΙΑΣ

Κόντευε όχτώ ή ώρα, τού πρωί. "Ενας γαρωπός φθινοπωρινός ήλιος φώτιζε λαμπρά τήν πάμπα.

Παράξενα πουλιά φτερούγιζαν δω κί' έκεί, κελαδώντας μελωδικά, και πότε-πότε κανένα τραγανέμο έλασάκι έδειχνε τού όμορφου κεφάλι του άνάμεσα απ' τά ψηλά γορτάρια, για να γαθή άμέσως ύστερα με πηδηχτά σκιρήματα.

Δυό έφιπποι άνδρες, ντυμένοι με τήν ιδιόρρυθμη φορεσιά τών κυνηγών τής ζούγκλας και καθάλλα σέ δυό ύπέρογα μισοάγρια άλογα, κάλπυκαν πρόογαρα κατά μηκος τής άριστεφής όθνης τού γραφικού ποταμού Καναδιέν. Γύρω τους, άσκατα φθεβρά τσοπανόσκυλλα, με μαύρο τρίγωνμα και με άραιές φλογόκκικινες θούλλες στο κεφάλι τους και στήν κοιλία τους, έτρεχαν πηδώντας δω κί' έκεί.

Οί δυό αύτοί καθαλλάρηδες ήσαν ή Μεγάλη Καρδιά κί' ό φίλος του 'Ανοιχτόκαρδος.

—'Αντίθετα με τή συνήθειά του, ή Μεγάλη Καρδιά λαμποκοπούσε από γαρά. Τό πρόσωπό του άστραφε από γαυδιόγελο κί' ή ματιά του προσηλινόταν με λαχάρια στήν πλάσι που γιάτταζε δλόγυρα τού. Συχνά σταματούσε τόν καλπισμό του, μισοασπικωνόταν στή σέλλα, έψαχνε με δίψα τόν μακρινό όριζόνα και φαίνονταν πως άναζητούσε κάτι. Μη θλιπτότας τού όζως άκούη, αυτό τού κάτι.

—'Αντίθετα με τή συνήθειά του, ή Μεγάλη Καρδιά λαμποκοπούσε από γαρά. Τό πρόσωπό του άστραφε από γαυδιόγελο κί' ή ματιά του προσηλινόταν με λαχάρια στήν πλάσι που γιάτταζε δλόγυρα τού. Συχνά σταματούσε τόν καλπισμό του, μισοασπικωνόταν στή σέλλα, έψαχνε με δίψα τόν μακρινό όριζόνα και φαίνονταν πως άναζητούσε κάτι. Μη θλιπτότας τού όζως άκούη, αυτό τού κάτι.

—'Εχ, πολύ άτυπόμισος είναι ά- ήλαφέ! είπε έπιτέλους, γελώντας ό 'Ανοιχτόκαρδος. Ηούγασε και δέν θα φύγη ή 'Ακρόπολις απ' τή θεία της!...

—'Α, σατανά! ξεσπασε κί' ή Μεγάλη Καρδιά. Τό ξερόν θεβασά αυτό, μά ήβλα κιάλας νάνομο στα- ρει κειπέρα... Για μένα, ή πιο εύτυ- χισμένες στιγμές που μου γαρίζε ό Θεός, περνούν κοντά σ' έκείνη που πρόκειται ν' άνταμώσωμε σέ λίγο... Κοντά στή μάνα μου... Κοντά στή γλυκιά μου μάνα, ή όποια για γαρί μου—για να μην άποχω- ριστή από μένα—τάφρεσε όλα στον κόρφο, δίγως θλίψη, δίγως διαστα- μό, και με άκολουθσε με αύτα- πάρνηοι στή σκληρή και στερημένη ζωή μου... "Αχ, 'Ανοιχτό- καρδε!... Δέν ξέρεις τή ούράνιο κρέμα τρυφερότητας, στονής κί' άφρωσιώσεως είνε αύτή ή διαλεχτή ύπαρξις που άνομιλάται «Μητέρα»!... Κάθε στιγμή που περνάει, μου σάνεται πως μου κλέβει κιάλας ένα φιλι εύτυχισμένο απ' τά γλυκά της μάνας μου γαίλη!...

—'Α, σατανά! ξεσπασε κί' ή Μεγάλη Καρδιά. Τό ξερόν θεβασά αυτό, μά ήβλα κιάλας νάνομο στα- ρει κειπέρα... Για μένα, ή πιο εύτυ- χισμένες στιγμές που μου γαρίζε ό Θεός, περνούν κοντά σ' έκείνη που πρόκειται ν' άνταμώσωμε σέ λίγο... Κοντά στή μάνα μου... Κοντά στή γλυκιά μου μάνα, ή όποια για γαρί μου—για να μην άποχω- ριστή από μένα—τάφρεσε όλα στον κόρφο, δίγως θλίψη, δίγως διαστα- μό, και με άκολουθσε με αύτα- πάρνηοι στή σκληρή και στερημένη ζωή μου... "Αχ, 'Ανοιχτό- καρδε!... Δέν ξέρεις τή ούράνιο κρέμα τρυφερότητας, στονής κί' άφρωσιώσεως είνε αύτή ή διαλεχτή ύπαρξις που άνομιλάται «Μητέρα»!... Κάθε στιγμή που περνάει, μου σάνεται πως μου κλέβει κιάλας ένα φιλι εύτυχισμένο απ' τά γλυκά της μάνας μου γαίλη!...

—Μιά τί κάνεις έτσι, Μεγάλη Καρδιά!... Ποτέ δέν μου φάνη- κες τόσο έκνευρισμένος, τόσο άτυπόμισος, όσο σήμερα... Νά, φτάσαμε κιάλας τού τελευταίου πέσασμα τού ποταμού!...

—Δίκηο έγεις, 'Ανοιχτόκαρδε... Πώς να σου τού πώ, δώσω;... "Ενας μυστικός φόβος δαγκώνει τήν καρδιά μου... "Ενα άόρι- στο προαίσθημα με κάνει να τρέμω σθελά μου!...

—Διώδε τίς μαφρες σου ίδεες, φίλε μου... "Ακόμα μένο γυλιό- μετρο κί' ή 'Ακρόπολι θα φανή όλότελα κοντά μας, άνάμεσα απ' τήν πυκνή ζούγκλα... Δέκα λεπτά τού πολύ, γρήγορου καλ- πισμοού, κί' ή μητέρα σου θα είνε δεχτή γελαστή στήν άγκαλιά της!...

Τό άυστηρό πρόσωπο της Μεγάλης Καρδιάς σκοτεινίσαι άπό- τωτα. "Η ματιά του, ή όποια από κάμποση ώρα τώρα στρέφ- οταν παντωφ με άγωνία, πέταξε άζαφνα φλόγες και μουρμού- ρισε ύδρόκωφα:

—'Αλλόκοτο είνε, να δέν πιστεύω να γελιέμαι... Δέν σου εαίν- νεται δλόγυσα μά άπλωμένη για άπαιρία έρηνια κί σιγαλιά... Θάδρεπε νάνομο άκούσει από ώρα τά γαυσιόματα τήν σκυλι- άλιών τού γχοιού, τά λαλιάρια τών πετεινών, και, με λίνα λό- για—όλους έκείνους τούς γίλιους θορβούς, που φανερώνουν από μακρυά έναν κατοικημένο τόπο!...

—'Σωστά! ψιθύρισε κί' ό 'Ανοιχτόκαρδος με άόριστη άνηυ-

χία. Μιά μοναξιά θουθί θασιλεύει γύρω μας!...
 Μά γέρι νερικό κ' οι δύο τους ανέμισαν θεία τα χαλινάρια τών αλόγων τους, έβασαν τα σπριούνια τους στά πλεύρα των κι' ύστερα από λίγων λεπτών μανιόδη καλπασμό ανάμεσα στις λόχιες, ξεχώρισαν μπροστά τους πειά τ'ά πρώτα καλύθια τής 'Ακροπόλεως. Μιά παρευθός τότε, τ'ά άλογα τους στάθηκαν απότομα κι' έστησαν αήνουχα τ'ά αυτιά τους, ενώ τ'ά τοσμπαιόκυκλλα τους μύρισαν τόν άέρα κι' έμψηξαν παρατεταμένα και πένθια ούρλιαχτά.

Οι δύο κυνηγοί ένοιωσαν τ'ό αίμα τους νά παγώνη άπ' τή φρίκη.
 —Τί σημαίνει αυτό; είπε ή Μεγάλη Καρδιά, ενώ μιά χλωμάδα νεκρού χρωμάτιζε τ'ό πρόσωπό του.

—'Α!... Κύτταξε κεί κάτω!... Ξεφώνισε κι' ό 'Ανοιχτόκαρδος μέ άγωνία, δείχνοντας στον σύντροφό του πεντέξη πτώματα στό ποταμάκι. 'Επλυνμένα άπ' τ'ό νερό και συγκρατημένα άπ' τήν ύδρ'εία ελάσθησε τής άγθης.

—Μά εδ'ά θούλεμε άγρια ή φωτιά και τ'ό μαχαίρι! μούγκρισε πάλι ή Μεγάλη Καρδιά, θλ'έποντας τ'ά οίκτρα έρείπια τών πυρπολημένων καλυθιών τής 'Ακροπόλεως.

Και μέ παραχατική, πομεμένη φωνή, συνέχισε:
 —'Αχ, μητέρα... μητέρα!... Τί συμφορά σ'έ θήρκε, Θεέ μου; Τ'ά άλογα τους χλωμίντρισαν άπ' τόν πόνο, καθώς τ'ά σπηρούισαν μέ λύσσα οι δύο κυνηγοί.

Γόηγοροι, σάν γοργοχρότερα γαουλιά, μψήκαν στό χωριό. Και τότε όλα έξηγήθηκαν!

Μπρός στά μάτια των άπλυνόντων ή πιο φρικαστική σκηνή τής έροπιώσεως τής καταστροφής και τού θανάτου. Σύννεφα κοσκιών και ούρου πι ού ρ (σαρκοφάγων γερακιών) ύψώθηκαν τρωμαγμένα άπ' τήν εμφάνιση των δύο κυνηγών: "Άλλα έκρωζαν πένθια και θυμωμένα, γιατί διακόπηκε τ'ό συμπόσι τους κι' άλλα φτερούγισαν μακρ'ά για νά φάνε άνενόγητα τ'ό κοιωτή τής σάσιας ή μισομψιμένης άνθρώπινης σάσας, τ'ό όποιο κορεστών άκόμη άπ' τ'ά ράιψη τους.

Έδ'ό κι' έκει στό γ'ωμα, κοιτόντο σάν μισοπαγωμένα πτώματα τ'ά άνθρώπων. Κι' άπ' τ'ά γυμνά από υπηλία κρανία τους, στά λ'ποία άσπίζε ποιντά τ'ό κ'άκκαλο, τ'ό αίματοθρονημένο, μάντεσε κανένας έβκοία. Άτι οι 'Ερυσθ'όδεμοι' είχαν περάσει σάν ούράνια πληγή άπ' τ'ό χωριό!

Ναί, τ'ό πέρασιμά τους ήταν παντού γραμμέ ο μέ ν'άμματα από φωτιά κι' από αίμα...

Η Μεγάλη Καρδιά, γεμάτος άγωνία για τήν τύχη τής υπέρας του δόνας; Ζεσοσιτάς, σωρίσθηκε στό γ'ωμα, έκρυψε τ'ό πρόσωπό του στις παλάμες του κι' άρχισε νά κλαίη.

Ο σπαρχμός τού έλεκτοού αυτού άνδρός, τού τόσο άσπ'αλένιο στά νεύρα και τόσο άνδρείο στην ψυχή, ήταν σάν παγαγιμός λιονταριού. Προεξέσσε κυριολεκτικ'άς τ'όμο. Τόσο οι κυνηγοί του έμοιάζαν μέ πονεμένους βρυχηθμούς θηρίου, που πληγώθηκε άναιδρα, προδοτικά!...

Ο 'Ανοιχτόκαρδος, σ'εβάσθηκε τή θλίψη τού φίλου του. Τί έφ'δους παρηγοριά υπορούσε νά τού προσφέρει; Καλύτερα ήταν νά τόν άφήση άνενόγητον, ώσπου νά στερέψουν από δάκρυα τ'ά μάτια του κι' ύσπου νά περάση ή πρώτος αυτός παρευθός τού ψυχικού του πόνου. 'Ηταν σίγουρος άτι ή σιδερένια ίσπουκρρασία τής Μεγάλης Καρδιάς δέν θ'ά λύνιζε άπ' τ'ό πληγ'ια κι' ότι γρήγορα ή αντίδρασις θ'ά έκανε τ'ό θαύμα της και θ'ά τού έπέτρεπε νά δράση άποφασιστικά, σύμφωνα μέ τις περιεστίαι!...

'Αψαρε λοιπόν ό 'Ανοιχτόκαρδος άνενόγητον τόν φίλο του κι' άποτραβήθηκε παρούσα. 'Υστερα, άλλους γονατίζοντας στό γ'ωμα κι' άλλους σκόνοντας ψηλά τ'ό κεφάλι του, άγισως νά περιτρήν τ'ό κατασπιωνμένο γωριό, νά υμυίεται τόν άέρα, νά μάνη έρυσθητικά τ'ό ν'ωμα, και τ'ά καινώματά του σ'άπ'—καμώματα λαγονοκού σκυλλίου—έγιναν έναν άπ'ίτερο σκαπ'ό. Τ'άν σκαπ'ό ν' άκακλήθη ίσως κάπου κανένα ίγνα ή σμιάδι, τ'ά άποιο νά τούς π'άτιζε άδογότερα σ'ετικ'ώς μέ τήν πραγματική τύχη τής δόνας Ζεσοσιτάς.

Πέρασσαν έτσι πολλές ώρες, κι' ό θνητωποιός ήλιος άνοιγε νά γέμον στον όρίζοντα αίματόγρομος. Καθ' όλο αυτό τ'ό διάστημα, ή Μεγάλη Καρδιά ήταν σάν υακωμένος άπ' τή συμφορά του. Νόμιζε όιστικά ναμένη από θάνατο φοιντό τήν υλκεία του υπέρας—τ'ή ήμ' ή βασι' ό τόν κ'άσιπο μέ λίτσεσε τόσο βοησκεινικά—και τ'ό άπ'αίσιό σ'άπ' τ'ό γ'όμισμα τής υμ'ίας τόν εινε κυριολεκτικ'ά κ'εσσι'άσις. "Όσο για τόν 'Ανοιχτόκαρδο, λαγ'άναζε τ'όλα π'εία τ'ό διασπιν'ό! Καθ' ήλν τ'ά διάστημα τής ημέρας ίγνηλατούσε τ'ό γωριό σπιθαμή προς σπιθαμή, τ'όπως σ'ά

έρείπια τών πυρπολημένων καλυθιών, έγινε τή μύτη του στό γ'ωμα, παρακολουθώντας τ'ά μπερδεμένα άγνάρια τών έπιθρομένων, έψαχνε τ'ά φαγώμενα άπ' τ'ά πουλιά πτώματα κι' όσο ή άπογοητευτική άποτυχία σ'εφάνιεν τ'ά διαθιήματά του, τόσο κι' ό έπιμονος Καναός μέ λυσοσμανούσε άπ' τ'ό πείσμα ου.

Ξαφνικά, κι' ενώ θρισκόταν τ'όρα έξω άπ' τ'ό γωριό και μέσα στή μισόβαμη άπ' τ'ό σούρουπο ζούγκλα, σκίρτησε από άπεριγρηπτή λαχτάρα. Πηδώντας ύστερα σάν διαγμένο ζαρκαδι, έφτασε σ' ένα σημείο τής λόχιης, έσκυψε, σμιαμ'έψε κανέ, τ'ό κύτταξε προσεχτικά, μούγκρισε από γαρά και έσανηθήσε πιο πέρα. "Έσκυψε και πάλι τότε, έσανοσμιάζεσε κανέ, τ'ό κύτταξε έξε προσεχτικά κι' αυτό κι' ύστερα...ύστερα δέν κρατήθηκε πειά: Ούρλιαζοντας σάν μισότρελλος και πηδώντας σάν μανιακός, στράφηκε προς τήν κατεύθυνση τού μωδιασμένου άκόμη φίλου του κι' άρχισε νά ξεφωνίζη:

—'Ελπίδες, Μεγάλη Καρδιά!... 'Ελπίδες! 'Η μητέρα σου ζή, και σίγουρα θ'ά τή ξαναδοθώ!...

Η Μεγάλη Καρδιά σκίρτησε από άνέκφραστη λαχτάρα. 'Η ματιά του ζωνάνεσε και φλογόθλωσε και τ'ό πρόσωπό του συσπ'ασθηκε φριγιά άπ' τήν άγωνιώδη προσβολή μιας είδήσεως χαρούμενης. Τινάγθη άρθός, είδε από μακρ'ά τόν φίλο του νά τρέχει προς τ'ό μέρος του—άνεμίζοντας δυό-τρια πολύγορα κουρέλια τ'ά όποια κρατούσε στό χέρι του—και μ'ην καταλαξάνοντα τ'όποτε άκόμη, θιάσθηκε τρεχάτος νά τόν συναντήση.

—Τ'ά θλ'έπεισ αυτά, Μεγάλη Καρδιά; ρώτησε λαγανασιμένος ό 'Ανοιχτόκαρδος, ζυγώνοντας έπιτέλους και δείχνοντας στον φίλο του έκεινα τ'ά κουρέλια. Δέν είχε ένα ιασητή όμοιο μέ τ'ά πολύγορα αυτές λουρίδες, ό μαστρο-Ευσέθιος;...

Η Μεγάλη Καρδιά φάνηκε σάν ν' άπογοητευτική κάπως. Κύτταξε προσεχτικά τις λουρίδες έκεινες και, μ'ην ξέροντας τις ιδιαιτερές συνθήκες υπό τις όποίες θρέθηκαν άπ' τόν φίλο του, μουρμούρισε άδιάφορα:

—Ναί... Εινε πραγματικά άπ' τ'ό ιαητήλι τ'ό μαστρο-Ευσέθιου... Και τί μ' αυτό, όμως;...

—Και τί μ' αυτό; ξεφώνισε πιο γασούμενα τ'ώρα ό 'Ανοιχτόκαρδος. Και τί μ' αυτό;... Μά σ'ατό δείχνει, φίλε μου, ότι ή μητέρα σου κι' ό μαστρο-Ευσέθιος ζούν... "Ότι άντί νά τούς θανατώσουν οι Κουάγανι—έπως τ'ους άλλους τ'ους δυστυχιμένους—πρωτίησαν νά τούς πάρουν αίμαλώτους..."

—'Από πού τ'ό συμπεραίνεις; ρώτησε μέ άόσιτη έλπίδα ή Μεγάλη Καρδιά, διακόποντας τόν φίλο του.

—'Από πού τ'ό συμπεραίνω;... Μά φίλε μου, άπ'όυστατα, θήρκα αυτά τ'ά κουρέλια μέσα στή ζούγκλα που σμυροεί μεθοιροδουτικά μέ τ'ό γωριό... 'Ησαν σπαρμένα γωναιικά τ'ό ένα μακρ'ά από τ'ό άλλο... 'Ασφαλ'ός ή μαστρο-Ευσέθιος, θέλπωε μέ αυτόν τόν τρόπο νά μάς δείξη ότι ζή, κι' άφ'ού ζή αυτός σίγουρα θ'ά ζή και ή μητέρα σου, κι' ότι παρακολουθώντας τ'ά ίγνη τών Κουαγών—έπάνω στα όποια φροντίσε νά σπείρη τις λουρίδες τού μανηλιού του—ίσως προλάβουμε νά τούς σώσουμε άπ' τήν αίμαλωσία!... "Εί... Π'ός σου φαίνονται τ'ά συμπερασματά μου;..."

Η Μεγάλη Καρδιά δέν ήλπισε. Τ'ό μωαλό του φωτιζόταν σ'αγ'ανά άπ' τις όλοφάνερες έξηγήσεις τού πολυτίμου φίλου του. Μιά άνεκλάλητη γαρά θ'εθιαιεν σ'ατήρη τήν παγωμένη του ψυχή. Κι' έινε δάκου, τ'ό τελευταίο, σπιθηρόθλωσε στά μάτια του και υιθούσε, τραυλίζοντας άπ' τή συγκλησί του:

—'Αβελός, άς μ'ή νάνουμε κακό... Πάει!...

Πηδισαν μέ σβελτάδα στή σ'ελλα τών άλγνων τους, σφάριξαν σ'ά σκυλλιά τους, έρριξαν στό θλιβερό έκεινο κοιμητήριο ό-λ'ώνισιά τους μιά στενή και μελαγχολική ματιά και κάλπασαν κατ'απνι ποδ'ε τήν κατεύθυνση τής υωσοκίτευης ζούγκλας, σ'ά θ'άση τής όπ'ας είναι τις ποαλλές έξφανιστή οι γαλκ'όχρωμα κι' αίσι'ασταίς Κουάγανι.

Τ'ά π'αυή έκεινη, τ'ό όλοσπ'όγγυλο φεγγαίο ξεποσ'όβαλλε στον άρίζοντα. 'Η λυπημένη άντίδραση τού έσκισαν μέ κόπο τ'ους διάσ'αρισε άνυμής τής βραδυνης ήνίγλας κι' ύστερα φώτισαν πένθια τ'ά σπ'αμιν'ένια 'Αιεοσκιμικό γωριό, μέσα στό όποιο θασίλευε πειά ή μοναξιά κι' ό θάνατος...

X

Η ΟΧΥΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΓΛΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΜΕΞΙΚΑΝΩΝ

'Αφίνοντας προσωρινά τ'ους δύο κυνηγούς ν' ακολουθούν τ'ά ίγνη τών Κουαγών, άς έναγογούσουμε στον κατακλιμ'ό τών Μεξικανών.

Λίγη ώρα μετά τήν αναχώρησιν τών δύο σ'ατήρων του κυνηγών, ό στρατηγός θ'γ'ηκε έξω άπ' τή σκηνή του, άδυνατώντας νά

κοιμηθῆ. "Έρριξε γύρω του άρκετές έρευνητικές ματιές και ρουφώντας θεάσει τὸ δροσερό αεράκι τῆς χαρναγῆς, άρχισε νά θηματούει συλλογισμούς.

Τά γεγονότα τῆς νύχτας εἶχαν έπηρέασει ζωηρά τὸν γηραιὸ στρατιωτικὸ.

Γιά πρώτη φορά ἴσως, ἀπὸ τότε ποὺ έπεχείρησε αὐτῆ τὴν ἀποστολή, άρχισε τώρα νά τὴν θλέπῃ μὲ τὴν πραγματικῆ τῆς ὀψι καὶ σοβαρότητα. "Αναρωτιόταν έπίσης, άν εἶχε ἀληθινά τὸ δικαίωμα νά επιβάλλῃ τῆ ζωῆ αὐτῆ τὸν διαρκῶν κινδύνων κ' ένεδρών και στήν άνεψιά του, μιά νέα τόσο τρυφερῆς ἡλικίας, τῆς ὁποίας ἔγχε υπαρχεις εἰς κελίσει ὡς τώρα μέσα στίς γλυκερές κ' ἡσυχες υπηρέσει ένός γαιδεμῶν παιδιοῦ. Θά μπορούσε, άραγε, ἡ δόνα Λουθ νά άνθῆξει στυός άκαταπαύστου κινδυνώδεις κλονισμούς τῆς ζωῆς τὸν λιθαδιῶν καὶ τῆς ζούγκλας, οἱ ὁποιοί μέσα σέ λίγον καιρό συντρίβουν τά νεύρα και τὸν πὸν δοκιμασοῦμεν άκόμη ψυχῶν!...

"Ἡ άμηνανία τοῦ στρατηγού ἦταν μεγάλη. Λάτρευε τὴν άνεψιά του. "Ἦταν ἡ μόνη του παρηγοριά, σὲ γηρατειά του. Γι' αὐτὴν θά θυσιάζε γίλιες φορές τὸ κάθε τί ποὺ εἶχε, γαρις λύπη και γαρις δισαγομῶ. "Εἶέ άλλου, ὡμας, ἡ άφορμῆς ἡ ὁποία τὸν εἶχαν άναγκάσει νά έπιχειρήσει αὐτὸ τὸ μακρινὸ κ' ἔπικίνδυνο ταξεῖδι τοῦ ἦσαν τόσο ἔ ξ α ι ρ ε τ ι κ ῆ ς σ ο β α ρ ὸ τ η ς ο ς, ὄστε και μόνη ἡ ἀπλή σκέψις νά τὸ έγκαταλείψῃ και νά γυροίσει άπρακτος, τὸν άνατρίγαιε και τοῦ έθρονε τὸ μέτωπο μὲ κατάψυχρον ἰδρώτα! Μά πῶς, ὡμας θά μπορούσε ν' άσῆρη πῶσ τὸ μέγαρό του—μόνη κ' άπροστάτευτη, έτω και συντοφωμένη μὲ άφρωσιωμένο ποσοτικὸ—τὴν άγαπημένη του άνεψιά, τῆ μόνη γαρά τῆς έρημικῆς ζωῆς του, ένῶ αὐτὸς θά πλανιόταν ἐπὶ μῆνης μακράς τῆς στήν πάπισ!...

—Θεέ μου, τί νά κάνω; νοιμοῦρίζε διαρκῶς. Τί νά κάνω; Σέ μιά στιγμῆ επιτέλους, φάνηκε κ' ἡ δόνα Λουθ έβλε ἀπ' τῆ σκηνῆ τῆς. Εἶθε τὸν θεῖο της, τοῖ ὁποιοί ὁ πασσαωδικὸς περιόπιστος δῶ κ' έκεῖ διαρκῶσος άκούει, έτρεξε κοντά του, και ρίγιοντας μ' έγκαταλείπει τὰ υπράσσια τῆς γύρω στο λαιμοῦ του, τὸν φίλησε κ' εἶπε:

—Καλημέρα, θεέ μου!
—Καλημέρα, κόρη μου, άποκρίθηκε ὁ στρατηγός. "Α, θλέπω ὅτι εἶσαι γαρούμενη σήμερα, παιδί μου!

Καὶ τῆς άναπόδοσε μὲ διαγυτικὸτητα τὰ τουφερά τῆς γνάδι.
—Γιατί νά μὴν εἶσαι εὐθῦμα, θεέ μου: Δέξαι σὸ Θεό, νόλις ξεφύγαμε έναν άσπαισιαστικὸ κίνδυνο... Τώρα ἔλα νασιονελοῦν γύρω μας... Τὰ ποιλιά κελადοῦν στὰ κλασιά ὁ ἔλιος μῆς λούει μὲ τις θελιές του άκτινες και θῆ εἶμασε άνάσισσι σὸ Δημιονάνο μας, άν μῆνας άσυνκινῶσι ὑποδῶ στήν έκθῆλωσι αὐτῆ τοῦ μεγαλοῦ του!...

—"Ὁστε, άγαπημένο μου παιδί, δέν άφησαν σὸ μυαλό σου καμμία δυσαρέτη έντόπισσι οἱ κίνδυνοι τῆς νύχτας!...

—Καμμία, θεέ μου... "Ἦουχάστε... —Εἶμα εὐτυχῆ, κόρη μου, ποὺ σὲ άκούω νά μιλάς έτσι! εἶπε μὲ εὐνότη γαρά ὁ στρατηγός.

Κ' ὕστερα, παρακολουθώντας τὴν κρυφῆ σκέψι, ἡ ὁποία άπαλοχόλοσε τὸ μυαλό του, πρόσθεσε:

—"Ὁστε δέν σὲ κουράζει, λοιπόν, ἡ ζωῆ ποὺ περνοῦμε τόσες μέρες;

—Καθόλου... "Ἰσα-ἴσα, τῆ θῆρικο πολὺ ευάριστη και προπάντων, έλκυστική μὲ τὰ τόσα άπρόσπα τῆς!

—Ξέρεις ὡμας κάτι; εἶπε ὁ πρόχογος στρατηγός, παίρνοντας άπότομα ὕφος σοβαρό. Μοῦ φαίνεται πῶς ξεχαστήκαμε μιλώντας και ξενοῦμε τούς σῶπρας μας!...

—Έφυγαν, άποκρίθηκε ἡ δόνα Λουθ.

—Έφυγαν; ξεφώνισε σκιρτώντας ὁ στρατηγός.

—Ναι... "Εδῶ και μιά ὡρα!

—Πῶς τὸ ξέρεις, κόρη μου;

—"Αποῦσαστε, θεέ μου, γιατί μὲ άποκαιρέτητα φεύγοντας!

—Δέν έκαναν καθόλου καλά! ψιθούρισε μὲ θλίψη ὁ στρατηγός. Μιά έκδοῦλεισ ὑποχρεώπει τόσο έκείνοσ ποὺ τὴν ποόφεραν, ὄσο κ' έκείνοσ ποὺ τὴν έλαβαν... Δέν έπρεπε οἱ ευεργέται μας νά μῆς έγκαταλείψουν έτσι, γαρις νά μῆς ποῦν τουλάχιστον τὰ ὀνόματα τους, καθώς και ποῦ θά μπορούσαμε νὰ τούς ξεαναδοῦμε!

—Ξέρω τὰ ὀνόματα τους, θεέ μου... Μοῦ τὰ εἶπαν, τῆ στιγμῆ ποὺ έφευγαν!...

—Τά ξέρεις; φώνιασε ζωηρά και μ' έκπληξι ὁ στρατηγός. Πῶς λέγονται, λοιπόν;

—"Ο νεότερος "Αναιχτόκαρδος κ' ὁ άλλος Μεγάλη Καρδιά!...

—"Ω, πρέπει νά ξεαναθῶ αὐτούς τούς δυὸ ανθρώπους! μοιμοῦρισε τώρα σκεπτικῶς ὁ στρατηγός.

—Ποιός ξέρει; άποκρίθηκε μὲ ρευισασμό ἡ δόνα Λουθ. "Ἰσως στὸν πρώτο νέο κίνδυνο ποὺ θά μῆς άπειλήσει, νά τούς δοῦμε νά εμφανίζονται πάλι ξεφαιικά μπροστά μας, σάν δυὸ "ἀπὸ μηχανῆς Θεοῖ!...

—"Ο Θεός νά μὴν τὸ δῶσι, νὰ τούς ξεαναδοῦμε άνάμεσά μας ὑπὸ τέτοιες συνθήκες, κόρη μου!

"Ἡ σιδιιάζει τους διακόπηκε ἀπ' τὴν άφιξι τοῦ δῶν "Αγκουιλάρ, ὁ ὁποῖος τούς πλησίασε για νὰ τούς ευχῆθῆ τὴν "καλημέρα".

—Λοιπόν, λογαγῆ, έκανε εὐθῦμα ὁ στρατηγός, συῖλθαν οἱ άνδρες σας ἀπ' τίς νυχτερινές ταν συγκινήσεις;

—Έντελῶς μάλιστα, στρατηγῆ μου, εἶπε ὁ νέος. Εἶνε ὄλοἱ εἶτοιμοί τώρα νά ξεκινήσομε, μόλις τὸ διατάξετε!...

—Μετά τὸ πρόγευμα ξεκινοῦμε... Εἰδοποιήσατε, σῶς παρακαλῶ, τούς λαυθέρους γι' αὐτό... Και στείλατε μου μισα σιγῆ τὸν Πολυλογῶ.

"Ο λογαγός άποσύρθηκε.
—"Ὁσο για σένα, άνεψιά μου, ξεκαλοῦθήσε ὁ στρατηγός στρέφοντας πρὸς τῆ δόνα Λουθ, καιε μου τῆ γαρι νά έπιστατήσης στίς έτοιμασίες τοῦ προγεύματος ὄση ὡρα θά μιλῶ με τὸν άργιναυβοῦζινο.

"Ἡ δόνα Λουθ έφυγε.
Σέ λίγο έφθασε ὁ Πολυλογῶς. Τὸ ὕφος του ἦταν σκετεινὸ, και τὸ πρόσωπό του πὸν σκυθρωπὸ.

Δίχως νά σαῖθῆ ὅτι τὰ προσέγει ὁ στρατηγός, τοῦ εἶπε:

—Χθές σῶς ξεέφρασα τὴν ποόθει σου νά θροῦμε μιά κατάλληλη θεσι, στήν ὁποία νά στρατοπεδοῦσατε για μερικῆς ἡμέρες με σχετικῆ ασφάλεια... Τὸ θυμισάτε αὐτό;

—Μάλιστα, στρατηγῆ μου.

—Μὲ διαβεβαιώσατε, μοῦ φαίνεται, ὅτι ξέρετε ένα τέτοιο μέρος, τὸ ὁποῖο συγκειτροῦνε πολλὰ πλεονεκτήματα.

—Μάλιστα, στρατηγῆ μου.

—Εἶσατε πρῶτασιν νά μῆς ὀδηγήσατε εκεί;

—"Ὅποτε τὸ θελήσατε.

—Πόσος καιρός θά μῆς χρειαστῆ, νά φτάσομε κειτέρω;

—Δυὸ ἡμέρες.

—"Εγε καλῶς. Θά σύγομε άμέσως μετά τὸ πρόγευμα.

"Ο Πολυλογῶς ὑποκλίθηκε σωπῆλά.

—"Α, στάσου μιά στιγμῆ, πρόσθεσε ὁ στρατηγός με προσηπιτῆ άδιαφορία. Μοῦ φαίνεται πῶς λείπει κάποιος ἀπ' τούς ναυβοῦζινοσ σας.

—Μάλιστα.

—Τί άπόγινε;

—Δέν ξέρω.

—Πῶς; ξεφώνισε ὁ στρατηγός, κερώνοντας στὸν άργιναυβοῦζιλο φιλόποτο κ' έρευνητικὸ ἔλεμμα. Δέν ξέρετε τὴν τὸνη αὐτοῦ τοῦ άνθρώπου σας;

—"Ὁχι... Για τελευταία φορά ὄν εἶδα, ὡλις μῆς πλησίασε ἡ φωτιά. Πανικόβλητος, έστρεψε νά σωθῆ κάποιον έγκαταλείποντά μας, κ' ἴσως τῶσα νάνη πέσει ὡμας τῆς άναυδίας του... "Ἰσως νάγινε κ' αὐτὸς στῆγχι, ἀπ' τῆ μαγιά τῆς περκαΐας.

—Τὸν άμοιρο! Έκασι ὁ στρατηγός με θλίψε.

"Ενα σαρωδικὸ γαυμένο, τὸ ὁποῖο δέν άντελέθη ὁ στρατηγός, μισόουξε τὰ χεῖλη τοῦ άργιναυβοῦζινο.

—Μήπως ξέρετε τούς δυὸ έκείνοσ κυνηγούς, ποὺ μῆς πρόσφεραν αὐτῆ τῆ νύχτα μιά τόσο μεγάλη ὑπηρεσία; ρώτησε ξεφαιικά ὁ στρατηγός.

—"Ὁλοἱ γνωρίζομασε, ποῖός λίγο ποῖός πολὺ, εδῶ στίς πόμπες.

—Τί άνθρωποι εἶνε;... Ποιά εἶνε ἡ ζωῆ τους και τὸ ποῖόν τους;

—"Ὁ ένας λέγεται Μεγάλη Καρδιά, κ' ὁ άλλος "Ανοιχτόκαρδος... Τους ξέρω μονάγα σὸ πρόσωπο και τίποτε παραπάνω... "Απολύτως τίποτε!

—Καλῶ... Μπασίτε ν' άποσυρῆτε.

"Ο άργιναυβοῦζινοσ ὑποκλίθηκε κ' ὕστερα τοάθησε με άγνό θημασιῶ ποῦσ τούς ανθρώπους του, οἱ ὁποιοί προσημαζόντουσαν για τὸ ξεκίμια.

—Χι!... ψιθούρισε τώρα ὁ στρατηγός, παρακολουθώντας τὸν κλεφτῶ με τὰ μάτι. Θῆ επαγρυπνῶν στὰ καιώματα αὐτοῦ τοῦ ὑποκειμένου, δίχως νά με άντιλήφθῃ... Πολὺ ὑπουλος μοῦ φαίνεται!

"Υστερα ἀπ' τὸν άνάιστοἱ μονόλογό του, ὁ στρατηγός ὑπῆκε στῆ σκηνῆ του, ὅπου ὁ λογαγός, ὁ ἱατρος κ' ἡ δόνα Λουθ τὸν περιμέναν για τὸ πρόγευμα.

"Έφγαν θιαστικά.

Μισὴ ὡρα κατόπιν, ἡ σκηνῆ ἦσαν διπλωμένες, ἡ άπασκευές ποστωμένεσ στὰ μωλιάρια και τὰ καρσάθι τὰν Μεξικανῶν ξεκαλουθοῦσε τὴν πορεία του "Επικεφαλῆς του θωδῆξ ἡ Πολυλογῶς, προπροεῦμενοσ ὡς άνιευητῆς καμιά εἰκασασιά θῆμιασά μπροστά.

"Ἡ ὄψι τῆς πάπισ εἶχε έντελῶς άλλάξει ἀπὸ νθές. Τὸ μοῦρο και καμμένο ἔβρασο σκεπατόσαν δῶ κ' έκεῖ ἀπὸ σωρούς ξεστίς άκόμη στῆγχι ἡ ὁποία κάμινξε. "Ασασ και ποῖν έδειξαν έπίσης τὸν θροιο σκελετό τους μερικὰ καιαλιμῆσιν ἀπ' τίς φλόγες δένδρα.

("Ακολουθεῖ)

